

بیماری‌های غیر عفونی نسخوارکنندگان

مؤلف

دکتر محمد جواد پناهنده

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی

انتشارات مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی

تهران: ۱۳۸۴

درسنامه مورد تایید دانشگاه جامع علمی کاربردی

پناهنده ، محمد جواد
بیماری های غیر عفونی نشخوارکنندگان / نویسنده محمد جواد پناهنده؛ ویراستار فنی سهیل علی نژاد.
تهران : موسسه آموزش عالی علمی - کاربردی جهاد کشاورزی . ۱۳۸۳ .
۱۱۶ ص : مصور . - (انتشارات موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی :
۱۴ : گروه دامپزشکی : ۱۳)
ISBN : 964-95777-2-6: ۱۱۰۰۰ ریال
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه ص: ۱۱۶.

۱. نشخوارکنندگان -- عفونت. الف. موسسه آموزش عالی
علمی - کاربردی جهاد کشاورزی . ب. عنوان .
۶۳۶ / ۰۸۹۶۹ SF۷۵۷/۱۵/ ب ۹ ب ۹
۴۰۰۸۸-۸۳ کتابخانه ملی ایران

عنوان: بیماری های غیر عفونی نشخوارکنندگان
مولف: دکتر محمد جواد پناهنده
ناشر: انتشارات مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی
تهران: صندوق پستی ۱۷۸۳-۱۳۱۴۵ تلفن: ۶۴۳۰۴۳۷
ویراستار ادبی: شهرناز اعتمادی
ویراستار فنی: دکتر سهیل علی نژاد
مشاور فنی: شاهین میمندی نژاد
حروف چین: منیژه حمیدیه
طراح جلد: رضا عابدی
چاپ و صحافی: چاپ پنج رنگ
نوبت چاپ: اول
تاریخ نشر: ۱۳۸۴
شمارگان: ۱۵۰۰
قیمت: ۱۱۰۰۰ ریال
شابک: ۹۶۴-۹۵۷۷۷-۲-۶
نظارت چاپ: شرکت تعاونی مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی

پیش‌گفتار ناشر

کتاب و کتابخوانی یکی از معیارهای توسعه کشورها و جوامع به شمار می‌رود که هر ساله سازمان‌های جهانی همچون یونسکو و غیره به عنوان یکی از شاخص‌های ارزیابی میزان توسعه یافتگی به آن استناد می‌کنند. همچنین، از این معیار برای ارزیابی نهادهای آموزشی و پژوهشی نیز استفاده می‌شود، یعنی میزان انتشار کتاب‌ها، نشریات و سایر منابع اطلاعاتی توسط هر سازمان و اعضای هیات علمی آن ملاکی جهت سنجش میزان توانمندی‌ها و درونداشت‌های علمی آن به حساب می‌آید، حتی تولید منابع اطلاعاتی چنان اهمیتی دارد که مهم‌ترین شاخص ارزیابی و ارتقای کاری اعضای هیات علمی سازمان‌های پژوهشی و آموزشی محسوب می‌شود. نیاز موسسات آموزشی به خصوص موسسات آموزش علمی کاربردی شاید فراتر از مسائل فوق باشد زیرا علاوه بر نکات فوق، آنها نیازمند متون آموزشی خاصی هستند که دانشجویان باید در فرآیند آموزش از آن استفاده کنند، متونی که به دلیل «کاربردی» بودن باید همگام با آموزش رسمی و کلاسیک، ویژگی‌های خاصی نیز داشته باشد؛ زیرا آنچه که آموزش‌های علمی - کاربردی را از سایر آموزش‌ها متمایز می‌سازد، بیشتر محتوا و روش‌های آموزشی است که در متون آموزشی متجلی می‌شود.

موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی با توجه به اهمیت تولید و انتشار منابع اطلاعاتی به خصوص کتاب‌های آموزشی، این مهم را در دستور کار خود قرار داده است. امید است با همکاری مدرسان و اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و موسسات علمی و پژوهشی کشور، مجموعه افزایش کمی و کیفی بیشتری یابد.

در پایان، از تمام همکاران و اساتیدی که در تولید این منابع سهم شایان توجهی داشته اند تشکر و سپاسگزاری می شود. قطعاً انتشار این مجموعه در این حجم نمی تواند عاری از هر گونه عیب و نقص باشد. با این توصیف، پیشاپیش از تمام کسانی که با ارسال انتقادات و پیشنهادات خود ما را در بهبود کیفی این مجموعه یاری می رسانند نیز صمیمانه قدردانی می شود. بدون تردید هدایت ها و حمایت های بی دریغ و ارزشمند مسئولان آموزش و تحقیقات در سطح وزارت جهاد کشاورزی و اعضای محترم هیات امنای موسسه آموزش عالی علمی کاربردی و به ویژه مدیران عالی سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی، در شکل گیری و تداوم تألیف و چاپ بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب مربوط به دروس دوره های علمی کاربردی در بخش کشاورزی، نقش اصلی و کلیدی داشته است و امید می رود نظارت عالیه این بزرگواران تضمین کننده کیفیت کار ما باشد.

غلامرضا کریمی نژاد

مدیر مسئول

انتشارات موسسه آموزش عالی

علمی کاربردی جهاد کشاورزی

امروزه با افزایش جمعیت دنیا تهیه مواد غذایی، به خصوص مواد غذایی پروتئینی که بخش اصلی آنها را گوشت تشکیل می‌دهد، اهمیت زیادی پیدا کرده و اقتصاد بسیاری از کشورها همانند نیوزلند و استرالیا بر تولید گوشت قرمز و محصولات دامی استوار است. در حال حاضر، بخش زیادی از بودجه کشور ما نیز صرف تولید محصولات دامی یا واردات گوشت قرمز و سفید می‌شود و رعایت اصول بهداشتی، پیشگیری و درمان بیماری‌های دامی در بهبود روند تولید و افزایش کیفیت آن نقش مهمی دارد. بر این اساس این کتاب سه قسمت اصلی دارد:

۱. بیماری‌های دستگاه گوارش؛

۲. بیماری‌های سوخت و سازی و کمبودهای غذایی؛

۳. مسمومیت‌های دام.

نگارنده کوشیده است مهمترین بیماری‌هایی را که در حال حاضر در گاوداری‌ها و گوسفندداری‌ها شایع است، توضیح دهد. کوشش شده است در این مجموعه، بیماری‌های غیرعفونی نشخوارکنندگان به صورت قابل فهم برای دانشجویان به رشته تحریر درآید و از بحث بیماری‌زایی محض، به سبب آن‌که به دانستن بیوشیمی، فیزیولوژی و آناتومی در حد مطلوب نیاز دارد، پرهیز شود. امید است دانشجویان عزیز با مطالعه این کتاب با بیماری‌های غیرعفونی نشخوارکنندگان آشنا شوند و در صورت نیاز با مراجعه به منابع ذکر شده در پایان کتاب دانسته‌های خود را تکمیل کنند.

محمدجواد پناهنده

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول بیماری‌های دستگاه گوارش
۲	نشانه‌های کلی بیماری‌های دستگاه گوارش
۲	نایب‌نجاری‌های مهم مادرزادی نشخوارکنندگان
۶	انسداد مری
۷	نفخ شکمبه
۱۱	سوء هضم ساده
۱۳	خود را بیازماید
۱۴	اسیدوز شکمبه
۱۷	برگشتگی شیردان
۱۹	انباشتگی هزارلا
۲۱	خود را بیازماید
۲۳	فصل دوم بیماری‌های سوخت و سازی و کمبود غذایی
۲۴	کلیاتی در مورد بیماری‌های سوخت و سازی و کمبود مواد غذایی
۲۵	تب شیر
۲۹	خود را بیازماید
۳۰	سندرم زمین‌گیری گاوها
۳۳	خود را بیازماید
۳۴	کتوز در گاو (توکسمی آبستنی در میش)
۳۹	خود را بیازماید
۴۰	کمبود منیزیم در نشخوارکنندگان
۴۲	کزاز شیرواری در نشخوارکنندگان
۴۴	غش بر اثر کمبود منیزیم در گوساله
۴۷	خود را بیازماید
۴۸	هموگلوبینوری پس از زایمان
۴۹	کمبود انرژی و پروتئین
۵۱	خود را بیازماید
۵۲	کمبود کبالت
۵۳	کمبود مس
۵۹	خود را بیازماید
۶۰	کمبود روی
۶۱	کمبود ید

۶۳	کمبود نمک.....
۶۵	خود را بیازمایید:.....
۶۶	کمبود سلنیوم و ویتامین E.....
۶۸	کمبود ویتامین A.....
۷۱	خود را بیازمایید.....
۷۲	کمبود فسفر و کلسیم.....
۷۵	شکستگی خود به خودی استخوان‌ها در نشخوارکنندگان.....
۷۵	کمبود ویتامین B1 (تیامین)، نکرورز قشر خاکستری مغز.....
۷۸	خود را بیازمایید.....
۷۹	فصل سوم مسمومیت‌های دام.....
۸۰	کلیاتی در مورد مسمومیت دام.....
۸۲	اصول درمان مسمومیت‌ها:.....
۸۳	مسمومیت با سرب.....
۸۶	خود را بیازمایید.....
۸۷	مسمومیت با آرسنیک.....
۸۸	مسمومیت با سلنیوم.....
۹۰	خود را بیازمایید.....
۹۱	مسمومیت با فلوئور.....
۹۴	مسمومیت با مس.....
۹۶	خود را بیازمایید.....
۹۷	مسمومیت با کلرور سدیم (نمک طعام).....
۹۸	مسمومیت با اسید هیدروسیانیک.....
۹۹	مسمومیت با نیتрат‌ها و نیتريت‌ها.....
۱۰۲	خود را بیازمایید.....
۱۰۳	مسمومیت با اکسالات‌ها.....
۱۰۴	مسمومیت با ارگانوفسفات‌ها.....
۱۰۶	خود را بیازمایید.....
۱۰۷	مسمومیت با اوره:.....
۱۰۸	مسمومیت با آفلاتوکسین.....
۱۱۰	خود را بیازمایید.....
۱۱۱	اگزمای صورت.....
۱۱۱	مسمومیت با سرخس عقابی.....
۱۱۳	مسمومیت با تخم پنبه.....
۱۱۵	خود را بیازمایید.....
۱۱۶	منابع.....